

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

8. Quod Rom. Pont. sit declarare ac definire, quænam sit Scriptura
Canonica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

tum Ordinem, publice proponit ecclesie tanquam recte vite normam, ac regulam, quam quisque possit sua sponte suscipere ac profiteri: In quo si Rom. Pontifex erraret, grauissimus esset proculdubio error in moribus.

Deinde, Si Roman. Pontifex legem de moribus condidit, errare non potest, quia proponit eam publice ecclesie seruandam. Cur ergo dicemus posse Romanum Pontificem errare in aliquo Religioso Ordine approbando: Nam etsi cum non proponat, vt ex necessitate in ecclesia suscipiendum, & amplectendum, ac certe cum proponit tanquam bonam & salutarem vite regulam, quam quisque si velit, Deo adiuuante, capessere, & profiteri queat.

Argumenta Cani vim, vt dixi, non habent. Aliud enim est dicere posse Romanum Pontificem errare; approbando tanquam bonum & salutare, quod reuera malum est, ac noxium, aliud vero est dicere, posse Romanum Pontificem ex imprudenti, vel leuis animi affectu plures approbare quam par sit. Primum enim prorsus negamus, erraret enim in approbando Ordine, qui malum, vel errorem aliquem in fide, aut moribus contineret, ac proinde reprobandus, non probandus esset. Secundum vero nullum errorem: quia semel approbatus Ordo bonus & salutaris quidem est, quamuis fuerit, vel imprudenter, vel leuiter à Pontifice approbatus: nam etsi Pontifex id leuiter, & sine debito consilio faciat, habet tamen sibi assistentem Deum, ne erret in Religiosis Ordinibus confirmandis. Pari enim ratione dicere possumus nimiam esse Canonum, continentium excommunicationem suspensionem, & irregularitatem, multitudinem: non tamen est, nec esse potest Canonum excommunicatio, suspensio, vel irregularitas continens errorem, alioqui enim in moribus erraret ecclesia, quod esse aut fieri non potest. Item Canus fallitur in eo, quod non citat fideliter, quod habetur in cap. 1. De Religios. dom. in sacro: ibi enim sic habetur *Importuna potentium inhiatio Religionum multiplicationem exorsit, etiam aliquorum presumptuosa temeritas, diuersorum Ordinum, precipue Mendicantium.* Deinde, parenthesi adiecta, dicitur: *(quorum nondum approbationis meruere principium) effrenatam quasi multitudinem adiuuunt.* Quod autem ibi Pontifex dicit, aliquos Ordines esse post Concilium Lateranense, Generali Sedis Apostolica auctoritate approbates, ad quorum professionem nullam admitti deinceps volumus: non reprobat Pontifex, vt putauit Canus, eos Ordines tanquam ecclesie noxios, vel errorem continentes: sed vult vt ij Ordines paulatim extinguantur: extinguere vero, aut abolere Ordinem, non est eum reprobare tanquam noxium sed tanquam minus nunc ecclesie conuenientem, ob laxatam in eo Religiosorum hominum culpa disciplinam Regularem: sicut, cum Pontifices Romani Canonem aut legem aliquam à predecessoribus constitutam reuocant, & abrogant, non reprobant tanquam malam, aut errorem in fide, & moribus continentem, sed tollunt tanquam presenti tempori minus necessariam, aut vtilem. Lapsu enim temporis mutantur mores hominum, & que olim salutaria erant, nunc mutatis hominum moribus minus salutaria censeantur. Reuocant itidem aliquando Canones antiquos, ne nimiam legum multitudinem subditi fastidiant: Sic etiam abolent Romani Pontifices Ordinem semel auctoritate Apostolica approbatum, vt minus presenti tempori conuenientem, id quod accidit lapsu temporis, mutatis videlicet hominum moribus. Extinguunt insuper Ordines olim receptos, & approbates, quia culpa Religiosorum, aliqua vitia in eos irreperint, & inter eos sit relaxata nimis, & cneruata, per Superiorum incuriam & negligentiam, disciplina Regularis: non igitur reprobantur Ordines iam recepti & confirmati, sed Religiosorum deprauati mores repelluntur. Nihil igitur suis argumentis concludit Canus.

CAP. VIII.

Quod Romani Pontificis sit declarare ac definire, quanam sit Scriptura Canonica.

Primo quaeritur, An ad Romanum Pontificem spectet definire, An hic vel ille liber sit Canonicus? Ratio dubitandi est, quia alioqui maioris esset auctoritatis Rom. Pont. quam ipsa scriptura Canonica: Siquidem liber Canonicus auctoritatem non habet, nisi à Rom. Pont. approbetur.

In primis necesse est, vt in ecclesia sit Iudex certus, cuius auctoritate, & sententia Scripturae Sacrae & Canonicae discernantur. nam ex Scripturis Sacris probare non possumus libros Iudith, Esther, Ruth, Tobiae, & alios esse Canonicos. Item ex Scriptura non habemus hoc Euangelium esse Marci, hoc item, & non aliud esse Euangelium Matthaei, Lucae, & Ioannis. Ergo necesse est, vt sit in ecclesia Iudex, qui certa fide definiat hæc, & non alia esse Euangelia Marci, Matthaei, Lucae, & Ioannis, hos & non alios libros esse Canonicos, & sacros. Hunc iudicem esse dicimus, siue Ecclesiam Catholicam, siue Generale Concilium auctoritate Romani Pontificis confirmatum, siue Romanum Pontificem tori ecclesie presidentem, cuius iudicium, cum res Fidei, & morum definit, ecclesia sequi debet.

Deinde ad Romanum Pontificem, vt probat S. Thomas *secunda secunda, quæst. 11. art. 10.* pertinet Fidei Symbolum edere, ergo & definire, qui liber sit Canonicus: Insuper, cap. *Maiores, de Baptismo, & eius effectus* maiores Ecclesie causæ ad summum Pontificem referendæ sunt, ac grauissima est ecclesie causa, declarare, & definire, an hic vel ille liber sit Canonicus. Accedit, quod si qua similis questio in vetere lege exoriebatur, summi Pontificis auctoritate definebatur. Ideo Augustinus contra Faustum lib. 28. c. 4. ait: *Si Apostolus Paulus non inueniret in carne Apostolos, cum quibus conferret Euangelium. Ecclesia illi omnino non crederet.* Et Hierony. in Epistola ad Augustinum, que est decima in Tom. 2. Operum Augustini, tractans illud Pauli ad Galat. 2. quomodo ascendit Hierosolymam, vt cum Apostolis conferret Euangelium, quod per Christi reuelationem acceperat: *Ex his, inquit, ostendit, se non habuisse securitatem Euangelij predicandi, nisi Petri, & qui cum eo erant, fuisset sententia roboratum:* Et Tertul. lib. 4. ad Iuuenium Marcionem: *Propterea, inquit, Paulus Hierosolymam ascendit ad Apostolos consulendos, ne forte in vanum cucurrisset. Non enim sufficeret ad fidem singularis instrumenti, distincta patrocinio antecessorum. Denique vt cum Auctoribus consulit, & conuenit de regula Fidei, absteras misit. Igitur si ipse illuminator Lucae, auctoritatem antecessorum, & fidei, & predicationis sua optauit, quanto magis cum in Euangelio Lucae expelestem, qua Euangelio magistri eius fuit necessaria? Sic ille.*

Præterea Act. 15. cum apud Antiochiam dubitaretur, An Paulus, & Barnabas idem, & sentirent, & docerent de cessatione legalium, statuerunt fideles, vt ascenderet Paulus, & Barnabas, & quidam alij ab Apostolis, & Presbyteris in Hierusalem; ergo non vnusquisque per se cognoscit, an hæc, vel illa doctrina sit ex Deo.

Eadem ratione Rom. Pont. est declarare, & definire, An hæc vel illa pars Scripturae sit vera, & germana pars libri Canonici. Dubitatum fuit olim, de quibusdam Scripturae partibus, an essent veræ, & germanæ partes librorum Canonicorum: & definitum est auctoritate ecclesie, & Romanorum Pont. esse tales, cuiusmodi sunt, Hymnus trium puerorum apud Danielem: duo vltima Capita eiusdem, & Capita, quæ habentur in Esther post decimum & vltimum caput Marci, & historia de adultera apud Ioannem, & historia de Angelo confortante Christum in orto, apud Lucam: Et illud Ioannis: *Tres sunt, qui testimonium dant in celo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus: Et hi tres vnus*

funt. Vnde in Concilio Trid. sess. 4. in Decreto de Canonice Scripturis post enumeratos libros omnes Canonicos dicitur: Si quis autem libros ipsos integros, cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris, & Canonice non susceperit, anathema sit.

Paritate ad Rom. Pont. spectat, declarare, & definire, an hæc, vel illa traditio sit diuina, vel Apostolica, vel Ecclesiastica: hæc enim quæstio etiam est de maioribus Ecclesie causis.

Sic etiam Romani est Pontificis declarare, & definire quisnam sit verus, & germanus sacre Scripturæ sensus: item declarare, & discernere, quæ sunt in sacris litteris obscura, dubia, difficilia, & ambigua, *e. Per venerabilem. Qui filij sint legitimi.*

Secundo quæritur, An Rom. Pontifex possit Apostolorum Constitutiones abrogare, relaxare, aut aliquos ab illis dispensationis priuilegio soluere: *De hac quæstione tractauit 1. part. Instit. Moral. lib. 5. c. 15. q. 4.*

CAP. IX.

Quid iuris, & potestatis Rom. Pontifex habeat in Romanorum Imperatorem.

Primo quæritur, An Imperium Romanum, quale nunc est, post Carolum Magnum Imperatorem existat ac pendeat à Romani Pontificis auctoritate: *Agam de hac qu. lib. 9. c. 2. q. 1.*

Secundo quæritur, an constituti sint Romani Pontificis auctoritate septem Principes, qui dicuntur Electores Imperatoris: *de hac qu. cod. lib. 6. 3. q. 5.*

Tertio quæritur, An Rom. Pont. possit certis in causis priuare Electores iure, & auctoritate eligendi Regem Romanorum: *Eod. lib. c. 3. q. 6.*

Quarto quæritur, An si Electores scientes elegerint indignum in Regem Romanorum, deuoluatur tunc ad Rom. Pontificem electio: *Eod. lib. c. 4. q. 5.*

Quinto quæritur, an si Electores diu distulerint sine iusta, & debita causa electionem Imperatoris, aut eam neglexerint cum graui Ecclesie damno, ad Romanum Pontificem deuoluatur electio: *Eod. lib. c. 5. q. 6.*

Sexto quæritur, An iure communi ad Romanum Pontificem spectet Imperatorem electum confirmare, vngere, & coronare: *Eod. lib. c. 5. q. 1.*

Septimo quæritur, An Romano Pontifici subiectus sit iure diuino Imperator non solum in his, quæ sacra sunt, & spiritualia, sed etiam in his, quæ profana & temporalia sunt: *Eod. lib. c. 6. q. 3.*

Octauo quæritur, an iure communi requiratur Romani Pont. consensus, vt Imperator se legitime Imperio abdicet: *Eod. lib. c. 9. q. 1.*

Nono quæritur, an Roman. Pontifex certis in causis possit Imperium Imperatori abrogare: *Eod. lib. c. cap. quæst. 3.*

Decimo quæritur, Quot, & quibus de causis possit iure Rom. Pont. Imperatorem ab imperio remouere: *Eod. lib. c. q. 4.*

Vndecimo quæritur, An imperium fuerit Rom. Pont. auctoritate translatum à Grecis ad Carolum Magnum, & postea ad Othonem huius nominis Imperatorem: *Eod. lib. c. cap. q. 4.*

Duodecimo quæritur, an ad Rom. Pontif. iure communi pertineat administratio Imperij, cum vacat: *Eod. lib. c. q. 7.*

Decimotertio quæritur, An iure queat Rom. Pont. certis in causis Christianorum Reges, suis Regnis priuare, & deicere: *Eod. lib. cap. q. quæst.*

CAP. X.

De Concilio Oecumenico, siue Generali: & primum cuius auctoritate debeat conuocari.

A Nimaduertendum est concilium Oecumenicum, siue Generale dici, & esse illud, quod ex omnibus Orbis Christiani Episcopis legitima auctoritate conuocatur, *Glossa in c. 1. d. 17. de quo nonnullæ quæstiones sunt à me tractatæ superioribus lib. 4. c. 13. q. 2.* Nunc vero alix sunt mihi disputanda ad pleniorum concilij Generalis cognitionem, & ad declarationem potestatis, & iuris, quod Rom. Pont. habet in Generalia concilia: *lib. 3. huius 2. part. c. 47. q. 1.* tractaui, quot sint genera Conciliorum.

Primo quæritur, an solius Rom. Pontificis sit Generale concilium conuocare? Duo quærentur, Primum, an ius concilij congregandi ad Rom. Pontif. spectet: Alterum, an alius quam Romanus Pontifex, iure queat Generale concilium cogere.

Circa primum certi iuris est penes Rom. Pontificem esse potestatem Generalis concilij conuocandi, *vt dicit S. Thom. secunda secunda, quæst. 1. art. 10.* hæc enim vna est ex causis Ecclesie maioribus: sed tales causæ ad Roman. Pontificem ipso iure pertinent. *cap. Maiores de Baptismo, & eius effectu.* Item Roman. Pontifex, vt superiore loco ostendi, tanquam Petri successor, est summus in terris Christi Vicarius, & proinde totius Ecclesie Catholice Pastor, Rector, & iudex: ergo eius est, omnes Christi oues, cum id causa postulat, in vnum congregare, pascere, & regere, & de omnibus iudicare. Ipse totius est Ecclesie post Christum caput: ergo ipse est membra dirigere, ac in officio continere. Insuper quo quor sunt hæc in Ecclesia Christi congregata concilia Generalia, sunt Romani Pontificis auctoritate conuocata, celebrata, & peracta.

Vltimo id constat ex Sanctorum Patrum testimonijs, quæ apud Gratianum habentur distinct. 17. *Nulla*, inquit *Damasus Papa, in Epist. ad Stephanum Episcopum, & tria Concilia Africana, Concilia vana leguntur, quæ Apostolica auctoritate sulta non fuerint.* Maccellus itidem Papa, & Martyr in Epistola ad Antiochenos, & in alia ad Maxentium tyrannum; & habetur apud Gratianum, cap. primo, distinctione decima septima. *In Apostoli Hebraorum successores, Domino inspirante, constituerunt, vt nulla fieret Synodus præter Romanam Sedis auctoritatem.* Idem quoque dicit Iulius Papa in Epistola ad Orientales Episcopos in causa Athanasii. Pelagius II. Papa scribens omnibus Episcopis, qui illicite in unum Patriarcham Constantinopolitanum, Episcopum vniuersalem vocauerunt: *Relatum est, inquit, ad Apostolicam Sedem, Ioannem Constantinopolitanum Episcopum vniuersalem se scribere, vique ex hac sua presumptione ad Synodum conuocare generalem, cum generalium Synodorum conuocandarium auctoritas Apostolica Beati Petri Apostoli Sedi singulari priuilegio sit tradita, & nulla unquam Synodus vana legatur, quæ Apostolica auctoritate non fuerit sulta.* Quapropter quicquid in prædicto vestro conuenticulo, (quia Synodus totaliter presumpta esse non potest) statueritis, ex auctoritate Sancti Petri Apostolorum Principis, & Domini Saluatoris voce, qua Beato Petro potestatem ligandi atque soluendi ipsa Saluator dedit: quæ etiam potestas ad successores eius indubitanter transit: *Præcipio, omnia quæ ibi statueritis, vana & cassata esse.* Calliodorus in tripartita. lib. 4. cap. 19. ex Socrate, sic habet, *Cum vsique Ecclesiastica regula inbeat, non oportere præter sententiam Romani Pontificis Concilia celebrari.* Cardinalis Turcremata in Summa de Ecclesia libro tertio, capite sexto multis rationibus probat, penes Romanum Pontificem solum, auctoritatem esse Generalis Concilij conuocandi.

Si obijcias, Generale Concilium conuocatur, instar illius, quod Apostoli congregarunt. sed Act. 6. dicitur: